

prima instanță: V. Holban
(Judecătoria Chișinău, sediul Central)
instanța de apel: M. Guzun, L. Pruteanu, Iu. Cotruță
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.3ra-422/18

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală
Judecătorii Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu, Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Biroul Vamal Centru,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale
„Pascofiș” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului Vamal Centru cu
privire la contestarea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, prin care a
fost admis apelul declarat de Societatea comercială „Pascofiș” societate cu
răspundere limitată și a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central
din 26 mai 2017 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 02 iunie 2016, SC „Pascofiș” SRL a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 17 martie 2016 a fost
importat un lot de marfă din Estonia „gingirica sărată cu condimente” cu greutatea
netă de 19 190 kg. Valoarea în vamă a mărfii a fost declarată în mărime de 193
270,13 lei. Corespunzător, din valoare dată s-au calculat drepturile de import în
sumă de 39 581,72 de lei. Organul vamal n-a acceptat valoarea declarată și a
modificat valoarea în mărime de 230280 de lei - fapt expres menționat pe
formularul tipizatei DVV-1 din 17 martie 2016.

A mai indicat reclamantul că, întru confirmarea valorii mărfii s-au prezentat
documentele expuse în borderoul documentelor anexate la declarația vamală fiind
acceptate de pârât.

A invocat că valoarea în vamă a mărfii se confirmă prin factura - Invoice nr.
160 din 10 martie 2016, ce probează valoarea tranzacției în mărime de 7 200 de
euro, ceea ce constituie suma de 158 525,28 de lei, calculul cheltuielilor de
transport în mărime de 1 750 de dolari SUA, ceea ce constituie suma de 34 744,85
de lei; contractul de transport nr. 10/03/16 din 10 martie 2016 și factura comercială
nr. 1 din 10 martie 2016, în total suma de 193 270,13 lei.

A susținut că ambele plăți la valoarea declarată în vamă s-au efectuat prin
transfer bancar. Valoarea în mărime de 230 280 de lei s-a dispus prin anexa 1.2 și

în paralel s-a emis un act de inspecție în care din motive de suspiciuni marfa subevaluată și pierderi de venituri prin ce s-au majorat drepturile de import de la 39 581,72 de lei la suma de 47 161,34 de lei, cu o diferență în partea majorării de 7 579,62 de lei.

Pentru a obține liberul de vamă societatea a fost nevoită să achite această diferență. De la Serviciul Vamal, prin cerere prealabilă, a fost solicitată constatarea faptului ilegalității și anularea Actului de inspecție, la data de 03 mai 2016, Serviciul Vamal a prelungit termenul de examinare a contestației. La 17 mai 2016 Serviciul Vamal a expediat un nou răspuns prin care a fost respinsă cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată.

La 31 martie 2016, în baza declarației vamale DV I 18101 - nr.CZ08710057 a fost importat un alt lot de marfă cu același conținut și de la același exportator, condițiile de livrare a mărfii și declararea valorii în vamă a mărfii care influențează valoarea au fost identice, cu o unică excepție. Dacă în primul caz exportatorul a livrat marfa la preț de 0,45 euro/kg la caz, însă, a vândut-o la preț de 0,5 euro/kg.

Valoarea reală a mărfii este de 8 000 de euro, ceea ce constituie suma de 177 901,6 lei, cheltuielile de transport - 1 750 de dolari SUA (curs - 19,641 de lei) = 34 372,10 lei, fapt ce se confirmă prin contractul de transport, Actul de executare a lucrărilor și factura fiscală JJ-2579131 din 04 aprilie 2016, în total suma de 212 273,70 de lei, respectiv drepturile de import au fost calculate în mărime de 43 473,65 de lei.

La caz, organul vamal a impus majorarea valorii în temeiul actului de inspecție - „suspiciuni marfa subevaluată” fiind aplicată consecutiv metoda nr.2 de determinare a valorii în vamă.

Brokerul vamal a executat un alt formular a declarației vamale în care declară valoarea mărfii în sumă de 230 280 de lei.

La 24 martie 2016, reclamantul a declarat despre importul unui lot de marfa „pește congelat (motiva) capelani cu cap”. A invocat că a declarat corect valoarea mărfii în vamă în sumă de 325 290,65 de lei și a calculat drepturile de import în sumă de 66 619,52 de lei, însă biroul vamal a impus valoarea de 422 175 de lei și respectiv drepturile de import au fost calculate în mărime de 86 461,44 de lei, în plus s-a încasat suma de 19 841,92 de lei.

A considerat reclamantul că netemeinicia și ilegalitatea actelor de inspecție se confirmă prin acte/documente, care confirmă valoarea declarată și nu cea impusă. Acte incluse în borderoul, anexă la declarația vamală și anume: factura comercială nr.420 din 03 martie 2016 - preț unitar 0,76 de dolari SUA/kg, în total 14 820 de dolari SUA (curs - 19,6313 lei) echivalent a 290 935,87 de lei; dispoziția de plată nr.13 din 06 aprilie 2016; contract de transport, Act de îndeplinire a serviciilor, factura fiscală care confirmă cheltuielile de transport - 1 750 de dolari SUA (curs - 19,6313 lei) = 34 354,78 de lei.

Fiind înaintată cerere prealabilă către Serviciul Vamal, prin răspunsul din 03 mai 2016 cererea a fost respinsă.

A solicitat reclamantul recunoașterea ilegalității acțiunilor și actelor organului vamal cu anularea actului de inspecție din 17 - 19 martie 2016 și obligarea Biroului Vamal Chișinău de a restitui în contul reclamantului suma de 7 579,62 de lei; anularea actului de inspecție din 31 martie 2016 cu obligarea biroului vamal de a

restitui reclamantului suma de 3 687,69 de lei; anularea actului de inspecție din 24 martie 2016 cu obligarea biroului vamal de a restitui reclamantului suma de 19 841,92 de lei, precum și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor poștale suportate în sumă de 33,03 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 1700 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 26 mai 2017 acțiunea înaintată de SC „Pascofiș” SRL a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 05 iunie 2017, SC „Pascofiș” SRL a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 26 mai 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 a fost admis apelul declarat de SC „Pascofiș” SRL, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă, au fost recunoscute ilegale și au fost anulate actele organului vamal emise în privința SC „Pascofiș” SRL după cum urmează: actul de inspecție din 17-19 martie 2016 cu obligarea Biroului Vamal Centru să restituie SC „Pascofiș” SRL suma încasată ilegal în valoare de 7579,69 de lei; actul de inspecție din 31 martie 2016 cu obligarea Biroului Vamal Centru să restituie SC „Pascofiș” SRL suma încasată ilegal în valoare de 3687,69 de lei; actul de inspecție din 24 martie 2016 cu obligarea Biroului Vamal Centru să restituie SRL „Pascofiș” SRL suma încasată ilegal în valoare de 19841,92 de lei, au fost încasate de la Biroul Vamal Centru în beneficiul SC „Pascofiș” SRL cheltuielile poștale în sumă de 33,03 lei și cheltuielile de asistență juridică în prima instanță în sumă de 1700 de lei.

La 07 februarie 2018, Biroul Vamal Centru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Menționează că, inițial SC „Pascofiș” SRL a aplicat metoda 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii în baza tranzacției cu marfa respectivă, or, în baza prețului efectiv plătit sau de plătit. În rezultatul verificării corectitudinii determinării de către declarant a valorii în vamă colaboratorii vamali au constatat că metoda 1 de determinare a valorii în vamă nu poate fi aplicată, deoarece documentele prezentate nu întrunesc condițiile prevăzute de art. 11 a Legii cu privire la tariful vamal și pct. 13, 14, 15 ale Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002.

Reieșind din faptul că, actele prezentate nu au fost suficiente și au fost constatate discrepanțe, în vederea confirmării veridicității datelor privind valoarea în vamă a mărfii, organul vamal a solicitat prezentarea actelor suplimentare și anume s-a solicitat corespondența comercială purtată în vederea încheierii și derulării contractului, declarația vamală a țării de expediere autentificată în modul corespunzător, cataloagele, ofertele de preț ale firmei producătoare, certificatul de

calitate. Actele solicitate urmau a fi prezentate, însă cerințele organului vamal nu au fost executate, deși declarantul era obligat să prezinte documentele solicitate.

Prin urmare, a constatat organul vamal că valoarea în vamă a fost determinată incorect, fapt care a fost consemnat în actul de inspecție, în strictă conformitate cu prevederile Ordinului Serviciului Vamal nr. 480-O din 18 decembrie 2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu.

Invocă că instanța de apel neîntemeiat a încasat și cheltuielile poștale și de asistență juridică, deoarece la actele cauzei lipsesc probe în confirmarea acestor cheltuieli.

La 04 aprilie 2018, SC „Pascofiș” SRL a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen.

Or, din materialele pricinii rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 05 decembrie 2017, iar la 07 februarie 2018 Biroul Vamal Centru a depus cererea de recurs.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 18 aprilie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, SC „Pascofiș” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru prin care a solicitat recunoașterea ilegalității acțiunilor și actelor organului vamal cu anularea actului de inspecție din 17-19 martie 2016 și obligarea biroului vamal de a restitui în contul său suma de 7579,62 de lei, anularea actului de inspecție din 31 martie 2016 cu obligarea biroului vamal de a restitui în contul SC „Pascofiș” SRL suma de 3687,69 de lei, anularea actului de inspecție din 24 martie 2016 cu obligarea biroului vamal de a restitui reclamantului suma de 19 841,92 de lei, precum și încasarea cheltuielilor poștale în sumă de 33,03 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1700 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, prima instanță a reținut că, din materialele dosarului și anume din borderoul declarațiilor vamale nr. 3029I14517 din 17 martie 2016, nr. 3029I18101 din 31 martie 2016 și nr. 3029I16280 din 24 martie 2016 se relevă că,

contrar celor indicate în cererea de chemare în judecată reclamatul nu a prezentat toate documentele care permit calcularea valorii în vamă a mărfii în conformitate cu metoda 1. Astfel, reclamantul nu a prezentat actele solicitate de biroul vamal în scopul determinării valorii conform metodei 1.

În astfel de circumstanțe, prima instanță aplicând prevederile art. 5, 6, 7, 8, 10-16 din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997, precum și pct. 13, 14, 15 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002 a stabilit drept legale acțiunile Biroului Vamal Chișinău și întemeiat a aplicat, la caz metoda pentru determinarea valorii în vamă a mărfii - metoda de rezervă nr. 6.

Hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel de către SC „Pascofiș” SRL.

Instanța de apel, examinând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe a admis apelul declarat de către SC „Pascofiș” SRL, a casat hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii prin care au fost recunoscute ilegale acțiunile organului vamal și au fost anulate actele de inspecție din 17-19 martie 2016, 31 martie 2016 și 24 martie 2017 și respectiv obligarea Biroului Vamal Centru să restituie SC „Pascofiș” SRL sumele încasate ilegal. Totodată, au fost încasate cheltuielile poștale și cheltuielile de asistență juridică suportate de reclamant în cadrul examinării cauzei.

În susținerea concluziei date, instanța de apel a reținut că, hotărârea primei instanțe este ilegală și emisă contrar prevederilor Legii cu privire la tariful vamal și a Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova concluzionând că SC „Pascofiș” SRL a calculat corect valoarea mărfii în vamă introdusă în țară în conformitate cu tranzacțiile de comerț exterior, având la bază valorică și în baza prețului efectiv plătit exportatorului, a inclus în valoarea în vamă a mărfurilor introduse „gingirică sărată cu condimente în saramură” și cheltuielile privind livrarea mărfii până la locul de intrare în teritoriul vamal al Republicii Moldova, conformând valoarea în vamă anunțată de el.

La fel, a reținut că Biroul Vamal Centru nu a avut temei juridic să determine valoarea mărfii în vamă utilizând metoda de calcul nr. 6 prevăzută de art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel Biroul Vamal Centru a declarat recurs.

Judecând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și greșit a ajuns la concluzia admiterii acțiunii pe când, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Actele cauzei denotă cu certitudine faptul că SC „Pascofiș” SRL, în scopul vămii loturilor de mărfuri, prin intermediul brokerului vamal „Document Declarant” SRL a depus la Biroul Vamal Chișinău declarațiile vamale DV 3029114517 din 17 martie 2016; DV 3029118101 din 31 martie 2016 și DV 3029116280 din 24 martie 2016, ca metodă de declarare a valorii în vamă la mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova utilizând metoda 1 - metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează să fie plătit.

Invocând existența temeiurilor prevăzute de art. 8 alin. (1)-(3) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20.11.1997, Biroul Vamal Chișinău a emis actele de inspecție prin care a majorat valoarea în vamă, SC „Pascofiș” SRL fiind obligată să achite suplimentar suma de 31109,23 de lei.

Considerând ilegale acțiunile autorității vamale, la 28 martie 2016 SC „Pascofiș” SRL s-a adresat cu o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea actului de inspecție din 17-19 martie 2016 (pentru declarația vamală nr. 3029114517 din 17 martie 2016) și restituirea sumei achitate suplimentar în mărime de 7579,62 de lei. La 02 aprilie 2016, reclamantul s-a mai adresat cu o cerere prealabilă privind anularea actului de inspecție din 24 martie 2016 (pentru declarația vamală nr. 3029116280 din 24 martie 2016) și restituirea sumei achitate suplimentar în mărime de 19841,92 de lei, iar la 08 aprilie 2016 reclamantul s-a mai adresat cu o cerere prealabilă privind anularea actului de inspecție din 31 martie 2016 (pentru declarația vamală nr. 3029118101 din 31 martie 2016) și restituirea sumei achitate suplimentar în mărime de 3687,69 de lei.

La 03 mai 2016, 04 mai 2016 și 17 mai 2016 a primit răspunsuri prin care cererile prelabile au fost respinse.

Conform art. 5 alin. (2) al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997, valoarea în vamă a mărfurilor este determinată de către autoritatea vamală în conformitate cu prezenta lege, cu tratatele internaționale ratificate de Republica Moldova, precum și cu actele normative ale Guvernului, adoptate în scopul executării acestora.

În corespundere cu prevederile Acordului de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, la care Republica Moldova a aderat prin Protocolul din 08 mai 2001, ratificat prin Legea nr. 218-XV din 01 iunie 2001, taxele vamale se evaluează la valoarea reală care este valoarea de tranzacție.

Cu derogare de la această regulă, dreptul autorității vamale de a stabili, printr-o echivalență verificabilă, o altă valoare vamală este recunoscută numai în cazul

imposibilității de determinare a valorii reale și în situația unor dubii rezonabile privind veridicitatea valorii declarate de importator.

Conform prevederilor pct. 4 al Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14.05.2002, conform metodelor la evaluare stabilite de art. 10 al Legii cu privire la tariful vamal, declarantul determină valoarea în vamă a mărfurilor introduse. Organul vamal, care efectuează vămuirea mărfurilor introduse, verifică corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă (alin. (1) al art.8 din Legea cu privire la tariful vamal), inclusiv, corectitudinea metodei alese de declarant pentru determinarea valorii în vamă și oportunitatea aplicării ei (alin. (2). art. 8 din Legea cu privire la tariful vamal), integritatea (completivitatea) documentelor (obligatorii și suplimentare), prezentate de declarant și corespunderea lor cu cerințele stabilite.

În corespundere cu art. 8 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la tariful vamal, autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii. Autoritatea vamală este în drept să ia decizii în privința corectitudinii ori incorectitudinii valorii în vamă a mărfii anunțate de declarant.

Totodată, art. 6 alin. (1) al Legii enunțate prevede că, la trecerea mărfii peste frontiera vamală, declarantul anunță valoarea în vamă a acesteia autorității vamale, iar în conformitate cu art. 7 alin. (1), valoarea în vamă a mărfii anunțată de declarant și datele suplimentare referitoare la ea trebuie să fie veridice și confirmate prin acte.

Conform pct. 26) din secțiunea 2, capitolul I al Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul Vamal al RM, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02 noiembrie 2005, declararea mărfurilor și prezentarea lor pentru vămuire se efectuează de către declaranți sau reprezentanții acestora, prin depunerea unei declarații vamale în detaliu, în formă scrisă.

Subsecvent, pct. 13 al Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, prevede că pentru confirmarea valorii în vamă a mărfurilor importate, declarantul este obligat să prezinte organului vamal, în corespundere cu cerințele stabilite la alin.(1) art.7 din Legea cu privire la tariful vamal, următoarele acte: a) contractul aferent tranzacției de import și acordurile adiționale la el (în cazul în care acestea au fost încheiate); b) factura (invoice) sau în cazul tranzacțiilor condițional valorice - proforma factura (proforma invoice); c) documentele bancare de plată sau alte documente de plată în cazul achitării prealabile; d) documentele de transport care au însoțit marfa: CMR (scrisoarea de trăsură internațională). Carnetul TIR. Declarația de tranzit (TI). Air bill (fraht). bill of lading (conosament maritim). Scrisoarea de trăsură pentru transportul internațional de mărfuri pe cale ferată; e) contractul (comanda) de acordare a serviciilor de transportare sau factura de expediție în cazul în care se impun potrivit condițiilor de livrare; f) polița sau contractul de asigurare a mărfurilor, în cazul în care acestea au fost asigurate fie potrivit condițiilor de livrare, fie asigurate la inițiativa declarantului. În temeiul aceleiași norme, declarantul, din proprie inițiativă, este în drept să prezinte și alte acte, în scopul confirmării valorii în vamă anunțate.

Din materialele dosarului, în special, reieșind din borderoul declarațiilor vamale nr. 3029114517 din 17 martie 2016, nr. 3029118101 din 31 martie 2016, nr. 3029116280 din 24 martie 2016, se atestă că, contrar celor indicate în cererea de chemare în judecată, reclamatul nu a prezentat toate documentele care permit calcularea valorii în vamă a mărfii în conformitate cu metoda 1. Reclamatul nu a prezentat actele solicitate de biroul vamal în scopul determinării valorii conform metodei 1. (f. d. 73-79). Astfel, din contractul de vânzare-cumpărare prezentat de către SC „Pascofiș” SRL organului vamal pentru declarațiile vamale nominalizate nu figurează prețul nemijlocit pentru o unitate de marfă și valoarea totală a contractului, la fel nu este indicat nomenclatorul sortimental al mărfurilor, și prin urmare, aceste neconcordanțe contravin totalmente regulii de aplicare a metodei 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii. De asemenea, nu a fost stabilită legătura între factura comercială invoice cu tranzacția existentă, ca parte integrantă a contractului.

Or, conform pct. 15 al Regulamentului sus-menționat, pentru utilizarea documentelor enumerate la pct. 13 și 14 ale prezentului Regulament în calitate de acte ce confirmă valoarea în vamă a mărfurilor, acestea trebuie să conțină: a) rechizitele detaliate ale vânzătorului și cumpărătorului; b) condițiile de livrare; c) lista mărfurilor cu indicarea prețului pentru fiecare unitate și a valorii totale a mărfurilor; d) semnăturile și ștampilele necesare; e) rechizitele legal stabilite ale fiecărui contract; f) la existența unor rabaturi conform condițiilor contractuale, ele trebuie să fie indicate în contract și în factură, cu indicarea condițiilor acordării. În plus la acestea, în contract și/sau în anexele la el, care sînt părțile lui integrante, este necesar să se indice și datele despre: \ natura tranzacției (constituie ea o tranzacție de cumpărare-vânzare, un acord de consignație (de credit în mărfuri), un contract de comision, de arendă etc); b) condițiile de livrare a mărfurilor: c) nomenclatorul sortimental al mărfurilor; d) volumul (cantitatea) mărfurilor importate; e) prețul pentru o unitate de marfa (în valuta contractului) și valoarea totală a contractului; f) cerințele privind calitatea mărfurilor; g) modul de înaintare a revendicărilor în legătură cu necorespunderea reală a cantității și calității mărfurilor cu cerințele contractului; h) modul și locul soluționării litigiilor între vânzător și cumpărător (condițiile de arbitraj); i) condițiile și termenele de achitare.

Totodată, Colegiul conchide că prima instanță corect a reținut și prevederile pct. 14 al aceluiași Regulament, care stipulează că, în cazul în care organul vamal constată divergențe probate între datele conținute în actele menționate la pct. 13 din prezentul Regulament sau Sistemul informațional integrat vamal, identifică riscul de subevaluare prin compararea valorii în vamă a mărfii de evaluat cu valoarea în vamă a mărfurilor identice sau similare, potrivit alin.(2) art.7 din Legea cu privire la tariful vamal, organul vamal solicită în scris declarantului prezentarea necumulativă și doar a celor acte aferente tranzacției de import a mărfurilor respective care pot justifica valoarea în vamă anunțată, după cum urmează: a) orice acord posibil între vânzător și cumpărător care afectează valoarea în vamă a mărfurilor; b) contractele cu terțe persoane referitoare la tranzacțiile indirecte; c) corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii prețului, în cazul în care aceasta a fost purtată; d) facturile pentru decontări către persoane terțe în beneficiul vânzătorului, dacă acestea rezultă din contractele încheiate sau alte

acte: e) documentele contabile ale cumpărătorului, cum ar fi transferurile de fonduri către exportator sau vânzător sau pentru a obține informații privind comisioanele, profitul sau cheltuielile generale prin aplicarea metodei deductive și a valorii calculate (altele decât cele prevăzute la pct. 13 al prezentului Regulament); f) documentele privind dreptul de proprietate asupra societăților comerciale implicate în tranzacție, pentru a exclude o posibilă relație de interdependență dintre vânzător și cumpărător în sensul art.11 alin.(6) din Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal; g) contractul în baza căruia dreptul de proprietate intelectuală este cesionat; h) copia autenticată de pe declarația de export; i) documentul de plată pentru cheltuielile de transportare; j) cataloagele, ofertele de preț (listele de prețuri) ale firmelor producătoare/vânzătorului; k) certificatul de origine, certificatul de calitate eliberat de producător; l) lista de încărcare.

În cazul în care declarantul nu dispune de careva acte din cele solicitate suplimentar de organul vamal, declarantul va consemna acest fapt pe solicitarea scrisă.

Declarantul, din proprie inițiativă, este în drept să prezinte și alte acte în scopul confirmării valorii în vamă anunțate.

Astfel, în temeiul normei precitate, pîrîtul a întocmit fișele-act prin care a solicitat documente suplimentare în vederea confirmării veridicității datelor privind valoarea în vamă anunțată conform declarațiilor vamale menționate, s-a solicitat de la reclamant/întimat prezentarea unor acte aferente tranzacției de import în vederea confirmării datelor declarate inițial, precum: corespondența comercială purtată în vederea încheierii și negocierii prețului; cataloagele, ofertele de prețuri (listele de prețuri) ale firmelor producătoare/vânzătorului; copia autenticată de pe declarația vamală a țării de export. Însă, reprezentatul intimatului a semnat în fișa act de solicitare a documentelor cu mențiunea „nu pot prezenta acte”.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că, instanța de fond just a reiterat prevederile art. 8 alin. (3) al Legii cu privire la tariful vamal deoarece, în cazul în care nu există date ce ar confirma, corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sînt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicînd consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de prezenta lege.

Mai mult art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la tariful vamal prevede că, valoarea în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal se determină prin următoarele metode: a) în baza valorii tranzacției, respectiv în baza prețului efectiv plătit sau de plătit; b) în baza valorii tranzacției cu marfa identică; c) în baza valorii tranzacției cu marfă similară; d) în baza costului unitar al mărfii; e) în baza valorii calculate a mărfii; f) prin metoda de rezervă.

Condițiile pentru determinarea și aplicarea metodelor de determinare a valorii în vamă a mărfii sunt reglementate la art. 12, 13, 14, 15 și 16 ale legii.

Conform art. 17 alin. (1) al aceluiași act legislativ, în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată prin aplicarea metodelor specificate la art. 11, 12, 13, 15 și 16 ale legii, aceasta se determină pe baza datelor disponibile pe

teritoriul vamal, prin mijloace rezonabile compatibile cu principiile și dispozițiile generale ale art. VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) și ale acordului de punere în aplicare a art. VII din acordul menționat.

Colegiul indică asupra faptului că articolul sus-citat nu impune aplicarea consecutivă a metodelor specificate la art. 11, 12, 13, 15 și 16 ale Legii cu privire la tariful vamal, precum și obligația autorității vamale de a aplica respectivele metode în ordine succesivă, decât în procesul în care autoritatea vamală, fiind în imposibilitate de a aplica metoda 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii, urmează să identifice metoda care va fi utilizată pentru stabilirea valorii în vamă, excluzându-le succesiv, fără a fi obligată de vreo normă legală să emită un act prin care să-și motiveze decizia sau să prezinte probe în acest sens.

Mai mult, din declarațiile recurentului, metodele 2 și 3, prevăzute la art. 12, 13 din legea nominalizată, nu au fost aplicate din considerentul că organul vamal nu dispune de date cu privire la importul în Republica Moldova de mărfuri identice sau similare aproximativ în aceeași cantitate și în aceleași condiții comerciale; metoda 4, prevăzută la art. 15 din lege, nu a fost aplicată dat fiind faptul că organul vamal nu a dispus de date concrete privind comisioanele și alte cheltuieli aferente vânzării, cheltuielile de transport, precum și cheltuielile conexe suportate pe teritoriul Republicii Moldova și nici reclamantul/intimat nu a prezentat aceste informații, iar metoda 5 prevăzută la art. 16 al legii, din considerentul că nu au fost prezentate datele de la producător cu privire la costul de producere a mărfii.

Mai mult din actele cauzei rezultă că, la 18 martie 2016, 24 martie 2016, 31 martie 2016 și 26 ianuarie 2016, pîrîtul a oferit posibilitatea declarantului de a determina valoarea în vamă a mărfii conform metodelor 2, 3, 4 sau 5, însă, nu a prezentat informația necesară.

Or, conform pct. 16 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, pentru evaluarea vamală a mărfurilor și verificarea valorii lor în vamă, anunțate de declarant, pot fi folosite atît informațiile prezentate de declarant, cît și cele deținute de organul vamal. Informațiile trebuie să fie veridice, complete și să asigure confirmarea valorii în vamă anunțate.

Declarantul poate dispune de informații cu privire la valoarea vamală a mărfurilor identice sau similare, importate anterior, sau cu privire la prețul lor pe piața internă, ori de calculele sau lista de prețuri ale producătorului, de care nu dispune organul vamal, implicat în vămuirea mărfurilor. Aceste informații pot fi utilizate în cazul cînd întru confirmarea lor sînt prezentate documentele respective, de exemplu, documentele comerciale, vamale și de plată, facturi, scrisori de trăsură etc. referitoare la tranzacții cu mărfuri identice sau similare.

Organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor poate dispune de informații pe care nu le are declarantul, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căroră perfectare vamală a efectuat-o anterior. Totodată, autoritatea vamală poate prezenta declarantului informațiile de care dispune despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, însă într-o formă depersonalizată, care asigură respectarea confidențialității datelor folosite

(adică evitându-se menționarea vânzătorului, cumpărătorului, declarantului și celorlalte date care ar putea permite identificarea tranzacției).

Astfel, reieșind din faptul că setul de acte prezentat inițial nu era complet, iar actele solicitate suplimentar de organul vamal nu au fost prezentate, corect și legal prima instanță a stabilit că, SC „Pascofiș” SRL a determinat incorect valoarea în vamă, nu au fost respectate prevederile art. 11 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20.11.1997, precum și pct. 13,14,15 ale Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 600 din 14.05.2002, fapt care a fost consemnat în actul de inspecție, în strictă conformitate cu prevederile Ordinului Serviciului vamal nr. 480 - O din 18.12.2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu.

Respectiv, în strictă conformitate cu legea, respectând principiul consecutivității, reieșind din imposibilitatea aplicării metodei nr. 1 de determinare a valorii în vamă în baza prețului efectiv plătit sau de plătit a fost aplicată metoda 6 de rezervă.

Prin urmare Colegiul relevă că concluzia instanței de apel expusă în decizia recurată contrară normelor de drept meționate, ce se referă la faptul că, biroul vamal nu a avut ca temei juridic să determine valoarea în vamă utilizând metoda de calcul nr. 6, or biroul vamal ar fi fost în drept să determine valoarea în vamă prin metoda de rezervă, doar dacă consideră cu temei că restul metodelor nu pot fi utilizate.

În acest context, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material și procedural enunțate, concluzia instanței de apel de casare a hotărârii primei instanțe și emitere a unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, fiind întemeiată critica recurentului în sensul că instanța de apel și-a fundamentat concluzia doar pe susținerile reclamatului-intimat și că a aplicat eronat legea și a aplicat o lege care nu urma a fi aplicată.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția primei instanțe de respingere a acțiunii este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, bazată pe aprecierea juridică cuvenită a probelor.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Biroul Vamal Centru, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Biroul Vamal Centru.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 26 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Pascofiș” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoria

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru